

CUPRINS

INTRODUCERE	11
I. DIMENSIUNI, PROCESE ȘI ORIZONTURI	
ÎN TRANZIȚIA DIN ROMÂNIA	17
1. Dimensiuni și sensuri ale tranziției	17
a. De la revoluție la tranziție. Procese, interpretări, etape....	18
b. Similitudini de structură și diferențe politice	25
c. Tranziția ca schimbare socială globală.	28
d. Schimbarea de sistem ca proces istoric	31
2. Aspecte critice ale tranziției	35
a. O nouă perioadă de interregnum.....	35
b. O tranziție fără proiect coerent.....	37
c. Raportul dintre caracterul global și cel sectorial	
al tranziției.....	39
d. Asimetrii între schimbările politice și cele economice	42
e. Remodernizarea societății și noile "forme fără fond".	44
3. Mutații în structurile sociale și antinomiile	
tranziției	51
a. Subaprecierea dimensiunii sociale a tranziției.....	51
b. Tensiuni între logica reformei economice și cerințele	
protecției sociale.....	53
c. Destrucurări, costuri și fracturi sociale.....	55
d. Modificări în funcția socială a statului	58
e. De la egalitarism la diferențiere și polarizare socială.....	65
4. De la o nouă structură politică la o nouă cultură	
politică	70

II. DIMENSIUNI CULTURALE	
ALE SCHIMBĂRII	75
1. Premise culturale ale revoluției și ale schimbării	
sociale	75
a. Evoluții politice și evoluții culturale	76
b. Autonomia esteticului și "rezistența prin cultură"	80
2. De la "rezistența prin cultură" la ideologia	
"tehnocratică"	85
a. "Puterea și Adevărul"	85
b. Cauze, explicații, așteptări.....	87
3. Procese și tensiuni specifice în mediul cultural	
al tranziției	88
a. Supradeterminarea politică a tensiunilor culturale	90
b. Reforma instituțiilor culturale și tendința de repolitizare	
a lor.....	92
c. Despărțirea de trecut și "procesul comunismului"	95
d. Recuperări, revizuirii, culpabilizări.....	98
e. Convertiri, etichete și biografii retușate	105
f. Apelul la istorie ca formă de legitimare politică.	107
g. Între ideal și real, etic și politic	108
4. "Intrarea în Europa" și problema identității	
naționale	111
a. Un dosar reactualizat: autohtoniști și europeniști.....	112
b. Ideea națională și noile divizări politice ale culturii.....	115
5. Criza culturii sau criza administrării ei	
instituționale?	118
6. Geneza unei noi culturi politice	122
a. Schimbarea socială și schimbarea culturii politice.....	123
b. Diversitate socială și diversitate culturală	126
c. "Cultura de centru" și valorile democrației	128

III. CULTURA POLITICĂ: SENSURI, NIVELURI, FUNCȚII	133
1. Cultură și politică	133
a. Cultura ca suport implicit al atitudinilor politice.....	134
b. Cultura politică - o componentă a culturii sau a politicului?	138
c. Cultura globală ca matrice a culturii politice.....	140
d. Cultura politică - o componentă din ecuația explicativă a sociologiei politice	144
2. Abordări consacrate ale culturii politice	147
a. Perspective sistemice asupra universului politic	149
b. Funcțiile universale ale sistemului politic	153
c. Sociologia acțiunii și reabilitarea subiectului	156
3. Conceptul de cultură politică	160
a. Conținutul și structura culturii politice.....	162
b. Tipologia culturilor politice	165
c. Semnificația conceptului de cultură civică.....	169
4. Cultura politică și eficiența sistemului politic	171
a. Cultura politică participativă - o condiție a sistemului democratic?	173
b. Competență și participare	175
c. Niveluri și forme ale culturii politice	179
5. Nivelul teoretico-doctrinar al culturii politice	182
a. Curente de idei, programe politice și abordări teoretice.	182
b. Ideologii și culturi politice	186
6. Nivelul axiologic	188
a. Natura sintetică a valorilor politice	189
b. Funcția instrumentală a valorilor politice.....	192
c. Valorile politice și problema legitimității.....	194
d. Preeminența valorilor politice în sistemul democratic ...	196
7. Mentalități și comportamente politice	201
8. Valori, atitudini, comportamente - o schemă a condiționărilor	205

IV. FORMAREA NOULUI SISTEM DE VALORI ȘI TRANSFORMĂRILE CULTURII POLITICE	215
1. Socializarea politică și învățarea noilor roluri	217
a. Percepția decalajului dintre structură și cultură.....	217
b. Socializarea politică și mecanismele consensului	222
c. Socializarea ca proces de învățare a noilor roluri.....	227
2. Transformarea sistemului de valori politice	229
a. Tranziția și “învățarea prin șoc“	229
b. Șocul produs de răsturnarea reperelor valorice	231
c. Tranziția și contrastul lumilor sociale	234
3. Criza valorilor și căutarea identităților	240
a. Remanente axiologice și "spaima de schimbare"	240
b. Dimensiunea valorică a raporturilor dintre majoritate și opoziție	242
c. Cultura politică și dependențele ei istorice și culturale ..	249
d. Criza de ideal și confuzia reperelor axiologice	256
4. Schimbarea mentalităților și procesul de resocializare politică	259
a. Tranziția mentalităților și durata lungă a istoriei.....	259
b. Geneza noii culturi politice ca proces de resocializare politică.....	262
c. Intelectualii și funcția critică în anii tranziției	265
5. Reconstrucția societății civile și noua cultură politică	272
a. De la societatea totalitară la instituționalizarea pluralismului.....	272
b. De la confruntare la negociere. Instituții ale dialogului social.....	276

V. SCHIMBAREA CULTURII POLITICE.

INDICATORI ȘI EVALUĂRI	281
1. Evoluția atitudinilor față de reformă	281
a. Percepția reformei ca mecanism al schimbării	281
b. Resursele socioumane ale reformismului.....	283
c. Reformismul ca atitudine motivată cultural	286
2. Schimbarea mentalităților sub presiunea noului mediu social	290
a. Statul de drept și supremația legii	290
b. Reformismul “declarat”, fără asumarea consecințelor... ..	291
c. Mecanisme sociale de schimbare a mentalităților	298
3. Cultura politică și condiționările sale în noul context	299
a. Diferențe sociale și regionale ale culturii politice	299
b. Cultură politică și opțiuni politice	303

VI. ROLUL SISTEMULUI MASS-MEDIA ÎN

FORMAREA UNEI NOI CULTURI POLITICE	309
1. Schimbarea formelor de comunicare politică	309
a. Libertatea de expresie și accesul la informație – temeuri ale noii culturi politice.....	309
b. Pluralismul sistemului informațional – condiție a democrației politice.	312
c. Informare și participare politică	315
d. Influența sistemului mass-media asupra culturii politice.....	317
2. Cultura politică și conștiința critică într-o lume a manipulărilor mediatice	320
a. Tranziția și politizarea comunicării mediatice.....	320
b. Cultura politică și cultura de masă	323

c. Prelucrarea mediatică a realității și orientarea opțiunilor politice	325
d. Dezinformarea ca mecanism al manipulării	328
e. Mass-media și "cultura de spectacol"	332
3. Cultura politică - un factor de protecție în lumea comunicării	336
BIBLIOGRAFIE	343